

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

An Effective Administration Model for Educational Quality Assurance in Basic Education Schools

สมยงค์ แก้วสุพรรณ¹ สุวกิจ ศรีปัดถา² สุณี สาทิตานันต์³ และรังสรรค์ สิงห์เลิศ⁴

Somyong Keawsuphan,¹ Suwakit Sripathar,² Sunee Sathitanant³
and Rungson Singhalert⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ **ประการที่สอง** เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และ**ประการที่สาม** เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ **ระยะที่ 1** วิเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประชากร คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดขอนแก่น ที่มีผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไป **ระยะที่ 2** สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่มและระดมสมอง เพื่อให้ได้รูปแบบที่ครอบคลุมมาตรฐานด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหาร และ**ระยะที่ 3** ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ประชากร คือ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย โดยเป็นโรงเรียนที่มีผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบ 2 ในระดับปรับปรุงหรือระดับพอใช้ ตั้งแต่ 1 มาตรฐานขึ้นไป จำนวน 13 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ และปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 12 โรงเรียน พบว่า แต่ละโรงเรียนได้แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานบริหารทั่วไป และมีปัจจัยเชิงสาเหตุ 6 ด้าน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนามนุษย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร) รองศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ ศศ.ด. (พัฒนศาสตร์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁴ ศษ.ด. (ประชากรศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้โครงการทั้งหมด จำนวน 38 โครงการ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 22 โครงการ มาตรฐานด้านครู 8 โครงการ และมาตรฐานด้านผู้บริหาร 8 โครงการ ซึ่งแนวทางการใช้แต่ละโครงการดำเนินการตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA

3. การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหาร อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : การบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันคุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The research aimed to: firstly, analyze an effective administration model for educational administration, secondly, design an effective model for educational administration in basic education schools, and thirdly, implement and evaluate the effective administration models for educational quality assurance in basic education schools. The research was divided into three phases. The first phase was to analyze the effective administration models for educational administration. The second phase was to create the model for educational administration in basic education schools using focus group and brain storming to cover the standard of learner, teacher, and administrator. The third phase was to implement and evaluate the results of the effective administration models for educational administration. The subjects, selected through the purposive sampling, were 13 basic education schools under Khon Kaen Basic Educational Service Area Office 2. The level of education quality assessed by the Office for National Education Standards and Quality Assessment on the second round was fair. The results of the research indicated that the model was designed based on focusing group and brainstorming process covering the standards of teachers, students and administrators.

Results of this research were as follows:

The concepts of an effective model for educational administration were adopted from the synthesis of documents, theories, research and actual situation. The finding indicated that the administrative structure of 12 basic education schools consisted of 4 divisions: academic administration, personnel administration, financial administration and general administration. Six casual factors were administrators, teachers, students, committee of basic education, parents and communities.

The model of educational administration for basic education consisted of 38 projects of basic education assurance focusing on 3 standards: student standard with 22 projects, teacher standard with 8 projects and administrators with 8 projects. The projects were operated by PDCA system.

In regard to the intervention and evaluation, it revealed that the standard of students, teachers and administrators was good.

Keywords: Administration, Basic Education Schools, Educational Quality Assurance, Effectiveness

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายของกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขถึงแม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอด แต่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและความปลอดภัยของร่างกายและจิตใจของเด็กไทยก็อยู่ในสภาวะเสี่ยงเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างของปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสถานศึกษาขณะนี้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นจากการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา พบว่าเด็กไทยทำคะแนนได้ดีสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้ทักษะพื้นฐาน เช่น การบวก ลบ คูณ หาร หรือข้อสอบที่ใช้ความจำแต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหาที่ต้องคิดวิเคราะห์หรือต้องเขียนคำตอบอธิบายยาวๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์ การเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1-7)

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาว่าจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม

คุณธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทย โดยจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานทางการศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 48 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและมาตรา 49 ได้กำหนดให้มีการเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (ที่จัดทำอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุก 5 ปี) ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550 : 105)

ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้ผลการประเมินของ สมศ. รอบ 2 อยู่ในระดับมาตรฐานที่ สมศ.กำหนดในระดับดีขึ้นไป มีลักษณะเป็นอย่างไร จึงทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาแบบยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

3. เพื่อทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปบริหารสถานศึกษาทำให้เกิดประสิทธิผลตามตัวบ่งชี้ของ สมศ. ทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ วิธีการและกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ กิจกรรม ที่ทำให้การบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิผล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของ สมศ. ใน 3 ด้าน คือ ผู้เรียน ครู และบริหาร

2. ขอบเขตพื้นที่วิจัย

2.1 การศึกษาเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาได้ประสิทธิผลจากผลการประเมินของ สมศ. รอบ 2 ที่มีระดับดีขึ้นไป ทุกมาตรฐาน จำนวน 12 โรงเรียน ในจังหวัดขอนแก่น

2.2 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นพื้นที่ศึกษาเฉพาะกรณี จำนวน 13 โรงเรียน

3. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

ประชากร คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดขอนแก่น ที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไป แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก

กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) จากประชากรจำนวน 12 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่มและระดมสมองเพื่อให้ได้รูปแบบที่ครอบคลุมมาตรฐานด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหาร

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ประชากร คือ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลการประเมิน สมศ. รอบ 2 ในระดับปรับปรุงหรือระดับพอใช้ ตั้งแต่ 1 มาตรฐาน ขึ้นไป แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) จำนวน 13 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 7 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 4 โรงเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development : R&D)

5. ขอบเขตเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

แบ่งออกเป็น 3 ระยะ รวม 10 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลโดยศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐาน ในระดับดีขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 สรุปปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่สำคัญจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษาที่มีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้น

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และจัดเวทีระดมสมอง (Brain storming)

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษามี 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบและประเมินผลสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาไปทดลองใช้ โดยตรวจสอบจากผลการประเมินสถานศึกษาของ สมศ. รอบ 2

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยผู้ประเมินภายนอกซึ่งเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก สมศ.

ขั้นตอนที่ 4 จัดเวทีวิพากษ์ โดยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประเมินภายนอก เพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 มีดังนี้

1. แบบบันทึกการสังเกต มีลักษณะเป็นแบบบันทึกตามสภาพจริงเชิงประวัติศาสตร์ของสถานศึกษา

2. แบบวิเคราะห์เอกสารมีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

3. แบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ตามกรอบการประเมินของ สมศ. รอบ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ

แบบตรวจสอบรายการและแสดงความคิดเห็นของการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 มีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

3. แบบสังเกตพฤติกรรมของครู นักเรียน และผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการ การสังเกตตามกรอบการประเมินของ สมศ. รอบ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและทีมงานผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและประชุมชี้แจงผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจในกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติที่ใช้ใน

การวิจัย คือ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ MANOVA (Repeated measurement)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จ โดยมีเกณฑ์ประเมินของ สมศ. เป็นตัวกำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐาน ในระดับดีขึ้นไป โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมายจากประชากร จำนวน 12 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก อยู่ระดับคุณภาพดี

ผลการศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 6 ด้าน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขนาดใหญ่จัดการศึกษาโดยปัจจัยเชิงสาเหตุในแต่ละด้าน มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. กำหนด และเนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีกำลังปัจจัยเชิงสาเหตุสนับสนุนทั้ง 6 ด้านที่ค่อนข้างแข็งแกร่งจึงส่งผลต่อการจัดการศึกษาได้อย่างสะดวกสบายและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ของ สมศ.

เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากรการบริหาร ดังนั้นชุมชนจะต้องเข้มแข็งและให้ความสำคัญต่อการศึกษาศาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สรุปปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

และการศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. ในระดับดีขึ้นไป มีปัจจัยสอดคล้องและตรงกัน 6 ด้าน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาจากการสังเคราะห์สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้ง 12 โรงเรียน ผู้วิจัยได้รูปแบบหรือโครงการทั้งหมด จำนวน 39 โครงการ และหาความถี่ของรูปแบบหรือโครงการที่นำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา ที่มีผลการประเมินของ สมศ. ทุกมาตรฐาน ในระดับดีขึ้นไป แบ่งเป็นมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ผู้เรียน จำนวน 22 โครงการ ครู 8 โครงการ และผู้บริหาร 9 โครงการ

ขั้นตอนที่ 2 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และจัดเวทีระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน พบว่า จากโครงการ จำนวน 39 โครงการ หลอมลงเหลือ 38 โครงการ คือ

มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 22 โครงการ คือ โครงการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การออมทรัพย์ เยาวชนรักถิ่น ชุมชนสัมพันธ์ วันสำคัญทางศาสนา การบันทึกความดี การจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี วันแม่วันพ่อแห่งชาติ การทนายได้ระหว่างเรียน การส่งเสริมสุขภาพนักเรียน เยาวชนรักโรงเรียน การส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา โรงเรียนสีขาว การเกษตรพอเพียงตามทฤษฎีใหม่ การเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ การส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางวิชาการ การส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมการสร้างผลงานโดยใช้ ICT การแข่งขันกีฬากายใน การส่งเสริมสุขภาพเพื่อชุมชน และอาหารกลางวันในโรงเรียน

มาตรฐานด้านครูได้จำนวน 8 โครงการ คือ โครงการ การพัฒนาบุคลากรครูตีในดวงใจการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาศักยภาพครูด้านการใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาดูงานและทัศนศึกษา และการส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าร่วมการอบรมสัมมนา

มาตรฐานด้านผู้บริหาร ได้จำนวน 8 โครงการ คือ โครงการการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ 5 ส การประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายใน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การจัดศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่นศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน และการเสริมสร้างระบบเครือข่ายโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งแนวทางการบริหารแต่ละโครงการดำเนินการตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA

3. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลการประเมิน ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ทุกมาตรฐาน รวม 13 โรงเรียน พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก มี 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 และ 2 อยู่ในระดับคุณภาพดี มี 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3,4,5,6 และ 7 มาตรฐานด้านครูอยู่ในระดับคุณภาพดีทุกมาตรฐาน มาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก มี 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 10,11 และ 14 อยู่ในระดับดี มี 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 12 และ 13

ผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (Multivariate analysis of variance : MANOVA) ของตัวแปรตามโดยรวมทุกด้านและทุกมาตรฐานของผลการประเมินของ สมศ. รอบ 2 ก่อนและหลังการทดลอง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 13 โรงเรียน พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .034 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ผู้วิจัยตั้งไว้ที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่มงานคือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณและฝ่ายบริหารงานทั่วไป โดยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 6 ด้านคือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่ผลปรากฏเช่นนี้เนื่องจากการะงานของฝ่ายต่างๆ มีความสอดคล้องซึ่งกันและกันทั้ง 4 กลุ่มงานและยังมีปัจจัยทั้ง 6 ด้านได้มีส่วนเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 หมวด 4 มาตรา 44 ที่ได้ระบุถึงการกระจายอำนาจในสถานศึกษา ทำให้มีอิสระในการบริหาร ดังนั้นการสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการวิจัยครั้งนี้ จึงสอดคล้องกับกฎหมายการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับการศึกษาของตรีนาดชั้น (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่พบว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า การประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน (SBM) การดำเนินงานเป็นทีมงานเทคนิคเดมมิง (PDCA) และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการที่ชุมชนทุกโครงการ ส่วนปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน คือ ภาวะผู้นำที่ซื่อสัตย์ ขยันมุ่งมั่นอดทน เสียสละติดตามงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน

ประเทศไทย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ ได้แก่ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานบุคลากร ชุมชน ท้องถิ่น ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง โดยรูปแบบในการบริหารเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการศึกษา เพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในการศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับ ธีระ รุญเจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 เห็นว่าตนเองมีการเตรียมรับการกระจายอำนาจน้อย ขาดความชัดเจนในเชิงปฏิบัติหลายเรื่อง เช่น รายละเอียดการปฏิบัติในการดำเนินการตามแนวกระจายอำนาจการบริหารให้แก่โรงเรียนและเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มักยึดนโยบายและแนวทางของกรมเจ้าสังกัดเป็นหลักการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเองไม่มากนัก และนอกจากนี้ประเด็นปัญหาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนไม่น้อยให้ความสนใจงานทางด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่นๆ กอปรกับทั้งมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมมากพอสมควร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานหัวเหวและขาดขวัญกำลังใจ

2. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 13 โรงเรียนที่ทดลองใช้ สามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 38 โครงการ ไปดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้ผลการประเมินในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่มีเพียงบางมาตรฐานเท่านั้นที่ได้ผลการประเมินของ สมศ. ในระดับดี แต่โดยเฉลี่ยผ่านการประเมินและรับรองของ สมศ. ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการทดลองรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกัน

คุณภาพการศึกษาแตกต่างจากค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการดำเนินงานที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโรงเรียนที่ผ่านการประเมินของ สมศ. รอบ 2 โดยศึกษาเอกสาร แผนปฏิบัติการประจำปี และโครงการตลอดจนการศึกษาสภาพจริงของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลรวม เมื่อผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและผู้ประสานงานได้ทำคู่มือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลไปใช้ จึงเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน โดยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีกระบวนการดำเนินงานเป็นวงจรคุณภาพ PDCA การติดตามประเมินผลสามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับรูปแบบสถานศึกษาจำนวน 12 โรงเรียน ทั้งขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ที่ผ่านการประเมินของ สมศ. รอบ 2 มีผลการประเมินดีและดีมาก ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพจริงของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิพากษ์ของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 ฝ่าย จากการสนทนากลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนที่เสียสละ

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธีทวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (Multivariate analysis of variance : MANOVA) ของตัวแปรตามโดยรวมทุกด้านทุกมาตรฐานของผลการประเมิน สมศ. รอบ 2 ก่อนและหลังการทดลองผลการประเมินพบว่า แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิผลดีขึ้นจากก่อนการทดลองทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียน ครู และผู้บริหาร เพราะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามคู่มือดำเนินงานวิจัยและตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด สอดคล้องกับคณะผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในการจัดเวที

วิพากษ์ต่อผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (2549) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมณา พุ่มประวาท (2550) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในภาพรวมของรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจมากกว่าด้านอื่น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรชูลี อาชวบำรุง (2545) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในอนาคต พบว่า ในการบริหารจัดการ เน้นภาวะผู้นำ เน้นการทบทวน และการรายงานประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จโดยมีเกณฑ์ประเมินของ สมศ. เป็นตัวกำหนด

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้รูปแบบทั้งหมด จำนวน 38 โครงการ โดยครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียน 22 โครงการ ครู 8 โครงการ และผู้บริหาร 8 โครงการ โดยแต่ละโครงการได้ดำเนินการตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA

3. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ทั้งมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ก่อนที่สถานศึกษาจะนำไปใช้ควรได้นำข้อเสนอแนะจากผลการประเมินครั้งสุดท้ายของ สมศ. มาร่วมพิจารณาอย่างรอบคอบ

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาแต่ละขนาดอาจจะมีการนำโครงการมาน้อยแตกต่างกัน โดยควรพิจารณาให้ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ สมศ.

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาจากผลการวิจัยนี้ไปใช้ ควรมีการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของคณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่ง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุณี สาคิตนันต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์ ดร.มนูญ คีวรัมย์ อาจารย์ ดร.สมบอง ศรีกลยา อาจารย์ ดร.ประยุทธ์ ชูสอน และอาจารย์ ดร.กิตติภรณ์ อัมเถื่อน และผู้ประเมินภายนอก ได้แก่ นางสาวระเบียบ ชูสอน นายศุภกิจ มณีพันธ์ นายชาญชัย ศรีพล นายประมวล ชนะสเบง และนางวิไลพรรณ เสรีวัฒนเวลา ประเมินผลการใช้รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อาษานาม เป็นอย่างสูงยิ่งที่ให้ความเมตตาในการเสนอแนะ ขอขอบพระคุณนักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **สำนักงานแนวทาง
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการ
ประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ : สกส.

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
(2550). **สำนักงานพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

ตรีณาดิ กลิ่นชื่น. (2547). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถม
ศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพ**.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระ รุญเจริญ. (2545). **รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและ
ปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ :

พรชวี อาชวบำรุง. (2545). **รูปแบบการบริหารงานของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอนาคต. ม.ป.ท. :**
ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษาคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กร
มหาชน), **สำนักงานมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์
พิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553)**.
ม.ป.ท..

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). **การพัฒนารูปแบบการบริหาร
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับ
ประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, (2540). **สำนักงาน. รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท..

สุมนา พุ่มประวาท. (2550). **รูปแบบการบริหารที่มี
ประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์
กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.